

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Roztoky, okres Praha-západ

Školní náměstí 470, 252 63 Roztoky u Prahy

Identifikátor školy: 600 053 261

Termín konání orientační inspekce: 4. - 6. listopad 2002

Čj.:	034 187/02-2161
Signatura:	ob4cw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Roztoky, okres Praha-západ, je plně organizovanou školou s právní subjektivitou. Jejím zřizovatelem je Město Roztoky. K 1. září 2002 se sloučila se Zvláštní školou Roztoky. V době konání inspekce ji navštěvovalo 440 žáků - 417 dětí v 19 třídách (průměrný počet žáků ve třídě - 22), ve třech speciálních třídách (navštěvují je žáci bývalé Zvláštní školy) se vzdělávají 23 děti prvního až devátého ročníku. Působí v ní 39 pedagogických pracovníků, z nichž 13 pracuje na částečný úvazek. Vyučuje se dle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků (MŠMT ČR, čj. 25 018/98-22), ve speciálních třídách dle vzdělávacího programu pro zvláštní školy (MŠMT ČR, čj. 22 980/97-22). Součástí školy je školní družina.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v níže uvedených předmětech
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v níže uvedených předmětech
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český a anglický jazyk, matematika, hudební výchova
- efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu za období roku 2001

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH

V předmětu český jazyk bylo hospitováno u šesti učitelů. U dvou na prvním stupni - oba jsou odborně i pedagogicky způsobilí k výuce předmětu, u čtyř na druhém stupni. Z těchto čtyř vyučujících dva splňují kvalifikační podmínky k výuce českého jazyka, dva jsou odborně a pedagogicky způsobilí pro první stupeň základní školy.

Ze tří zhlédnutých hodin anglického jazyka byly dvě vyučovány učitelkou, jež nevyhovuje kvalifikačním kritériím o odborné a pedagogické způsobilosti; druhá učitelka je pedagogicky způsobilá k výuce.

V matematice bylo provedeno sedm hospitací - s jedinou výjimkou všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Výuka hudební výchovy ve sledovaných hodinách na prvním stupni byla zajištěna vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí, na druhém stupni je vyučována učitelem, jenž je kvalifikován pro výuku v prvním až pátém ročníku základní školy.

Počet metodických orgánů je vzhledem k počtu pedagogických pracovníků značně vysoký - celkem 15. Kromě metodického sdružení vyučujících prvního stupně se sledovanými předměty zabývá pět předmětových komisí - českého jazyka, dvě cizích jazyků (jedna pro první, jedna pro druhý stupeň), matematiky a hudební výchovy. V čele předmětové komise cizích jazyků pro druhý stupeň stojí učitelka bez kvalifikace, působící ve školství teprve druhým rokem. Předmětová komise hudební výchovy je tvořena jen jedním učitelem - vedoucím a současně i členem. Systém uvádějících učitelů je např. v případě cizích jazyků

obtížně realizovatelný a metodické vedení vyučujících tak spočívá především na řediteli školy a jeho zástupkyních. Ve školním roce 2001/2002 vykonali ředitel školy a jeho zástupkyně, jak vyplývá ze zápisů v třídních knihách, pouhých osm hospitací, z toho ředitel školy jen jednu. Kontrolní mechanismy, tj. především hospitační činnost, jsou nedostatečné vzhledem k velikosti školy a počtu pracovníků, což konstatovala i inspekční zpráva ze září roku 2000. Péče o mladé učitele - ve škole vyučuje v současné době třetina učitelů s praxí kratší než 10 let - je tak malá.

Předmětová komise českého jazyka nesehrává v případě plnění osnov svou kontrolní úlohu, neboť v tomto předmětu docházelo ve dvou třídách šestého ročníku v průběhu celého školního roku 2001/2002 k jejich porušování. Zápis z předmětové komise českého jazyka ze dne 16. 9. 2002 měl na programu jako jeden z bodů soulad s platnými metodickými plány - přesto se stejný problém, tj. chybějící výuka slohu, opakuje, tentokrát v sedmém ročníku.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti sledovaných předmětů v loňském školním roce bylo orientováno převážně na krátkodobé kurzy pořádané zejména Pedagogickým centrem Praha a Pedagogickým centrem Střední Čechy. Učitelka anglického jazyka začíná s bakalářskou formou studia na soukromé vysoké škole. Pozitivem je vzdělávání pedagogického sboru v problematice specifických poruch učení dětí, prováděné ve škole.

Organizační struktura školy je přehledná. Vzhledem k začlenění zvláštní školy, a tím i zvýšení počtu tříd, je od 1. září 2002 vedení školy tříčlenné. Do širšího vedení patří i čtyři výchovní poradci, jejichž kompetence jsou rozděleny - jedna se zabývá vývojovými poruchami učení a logopedickým nácvikem, druhá žáky speciálních tříd apod. Vnitřní řád školy obsahuje náležitosti Vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů - některé menší nepřesnosti byly s ředitelem školy projednány. Inspekci byly zjištěny formální a méně závažné nedostatky ve vyplňování třídních knih a třídních výkazů - např. u změn ve stavu žactva, nevyplněná záhlaví v třídních výkazech pro školní rok 2002/2003, nesprávné označování tříd, ročníků aj. V podpisech učitelů z pedagogických rad školního roku 2001/2002 není podpis třídního učitele třídy III. C (zkratka Kl), dle jeho slov, vlastní.

Spolupráce ředitele školy s radou školy není, podle vyjádření jejích dvou zástupců, dobrá; sám ředitel školy se k otázce spolupráce vyjadřoval rovněž kriticky. Naopak je třeba vyzdvihnout přínos Městského úřadu Roztoky, jenž pedagogickým pracovníkům zajistil už čtyři byty, čímž pomáhá řešit personální otázky.

Personální podmínky ve sledovaných předmětech jsou hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH

Výuka probíhá ve třech budovách, z nichž jedna je značně vzdálená, což vyžaduje zvýšené nároky na organizaci výuky.

Letošní výroční zpráva uvádí, že v hlavní budově existuje 11 odborných pracoven. Jejich vybavení a technický stav odpovídají požadavkům Vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 108/2001 Sb., ze dne 9. března 2001, kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolních zařízení a některých školských zařízení. Výuka čtyř sledovaných předmětů však probíhala většinou v učebnách zařízených spíše univerzálně. Pouze pracovní literární výchovy, jež slouží současně i jako školní knihovna, odpovídá požadavkům a nárokům na odborné pracovní. Výzdoba v učebnách prvního stupně je tradičně lepší než ve

vyšších ročnících. Propagace cizích jazyků na nástěnkách nechybí, k předmětu matematika nemá výzdoba tříd přímý vztah. Odborná učebna hudební výchovy neskýtá žákům svou strohostí a absencí doplňků zlepšujících akustiku - např. celoplošné podlahové krytiny nebo závěsů na stěnách - a v neposlední řadě i značně opotřebovaným školním nábytkem dostatečně podnětné prostředí. Lepší podmínky zaznamenala inspekce na odloučeném pracovišti prvního stupně v Žalově, kde se hudební výchova vyučuje v místnosti školní družiny. Instrumentální zastoupení tvoří klavír, housle či kytara, nechybí audio i videotechnika. Nabídka a četnost souborů orffovských rytmických a melodických nástrojů je na nižší úrovni.

Audiovizuální technika byla použita pouze v osmi hodinách z celkem 27 zhlédnutých; výuka na počítačích nebyla zaznamenána, přestože kvalitní počítačová pracovna je k dispozici.

Nábytek v hlavní budově je vesměs starší, v ojedinělých případech neodpovídaly jeho rozměry tělesné výšce žáků.

Materiálně-technické podmínky jsou průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacího programu

Kontrolou rozvrhu bylo zjištěno, že týdenní počty hodin všech čtyř sledovaných předmětů souhlasí s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Porušení osnov bylo zjištěno v předmětu český jazyk - ve třídách VI.A a VI.B se ve školním roce 2001/2002 nevyučoval sloh. Zápis v třídní knize VI.A dokládá, že slohu bylo vyučováno jen 20. 6. 2002 - téma Dopis. Některé zápisy v třídních knihách v anglickém jazyku dokladují jen obtížně pro svou nekonkrétnost (např. "Opakování") plnění osnov.

Plnění osnov v matematice je doloženo přehlednými zápisy v třídních knihách.

V loňském školním roce nebyl dodržen učební plán předmětu hudební výchova - zastupující učitelé vyučovali v suplovaných hodinách hudební výchovy jiné předměty, nejčastěji matematiku. Často vyskytujícími se zápisy, nezřídka opakovaně užitými, byly pouhé názvy písní či názvy filmů - k "hitům", jež zabírají v plánu učiva všech tříd druhého stupně prakticky celý měsíc, patřil mj. muzikál Rebelové. Zápisy v třídních knihách, až na výjimky (např. "Opakování"), s osnovami předmětu korespondují. V tomto školním roce byla v jednom případě vyučována místo hudební výchovy fyzika (15. 10., třída VIII.B).

Učební plán je doplněn o nepovinné a volitelné předměty - jmenovány jsou pouze ty, které se bezprostředně vztahují k předmětu inspekce, tj. seminář z českého jazyka, seminář z matematiky a konverzace v anglickém jazyku. Nabídku zájmových útvarů (kroužků) popisuje výroční zpráva, jejíž součástí je i přehled mimoškolních aktivit. Součástí této zájmové činnosti jsou i různé formy soutěží, především matematických, jak uvádí kapitola Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou.

Ve školním roce 2002/2003 je realizace vzdělávacího programu v souladu s jeho výchovnými a poznávacími cíli. Ve školním roce 2001/2002 v souladu nebyla, neboť došlo k porušení učebního plánu v předmětu hudební výchova a porušení osnov v předmětu český jazyk.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy

Český a anglický jazyk

Učivo českého a anglického jazyka mají jednotliví učitelé rozpracováno do časově-tematických plánů, jež však nejsou vždy dodržovány, jak vidno v případě českého jazyka, resp. slohu. Aktuální příprava na výuku měla své nedostatky, popsané v další části zprávy. 11 sledovaných hodin (osm v českém jazyku, tři v anglickém) u šesti vyučujících podalo určitý obraz o úrovni výuky.

Motivace, především úvodní, byla zřetelná ve většině hodin - vzdělávací cíl byl sdělen buď ústně, nebo byl zapsán na tabuli. Originálně působila úvodní motivace v hodině českého jazyka v VI.B - pohádka uvedená kresbou čarodějnice a následná četba pohádky působivě čtené učitelem. Motivace v průběhu vyučování, zejména pochvaly, se vyskytovala velmi často.

V přípravě a plánování vyučujících na vyučování se objevily rezervy - kromě již zmíněného problému s nedodržením osnov (absence slohu) se jako největší nedostatek v oblasti přípravy a bezprostředního plánování jevila snaha většiny učitelů po maximálním předání informací, což vedlo jednak k časové tísní na konci většiny hodin a v důsledku toho pak k určité improvizaci už v době přestávky, jednak k vytvoření malého prostoru pro vlastní práci žáků. Ve dvou případech se ohlášený cíl hodiny nepodařilo naplnit vzhledem k předimenzované úvodní části hodiny.

Zmíněné nedostatky v přípravě a plánování přímo souvisejí s efektivním a účelným řízením vyučovací jednotky. Až na výjimky - např. český jazyk ve třídě VI.B - převažovala frontální práce, bez výraznější diferenciaci. Efektivní skupinová práce se vyskytla jen v jedné hodině českého jazyka, práce dvojic rovněž jednou - v hodině anglického jazyka ve třídě VI.B. Časová tíseň v závěru neumožnila např. závěrečné zhodnocení práce, sebehodnocení vlastní činnosti žáky samotnými se neobjevilo v žádné hodině. Vyučující znají žáky se specifickými poruchami učení a chování (škola jich eviduje 17), individuální práce s nimi, s výjimkou hodiny českého jazyka v VI.A., však byla málo zřetelná. Kladem byla rovněž pomoc dětem v průběhu vyučování, např. v hodině slohu v IX.A. Prostor pro samostatné učení žáků byl většinou malý, neboť výuka s dominantní rolí vyučujících jej neposkytovala. Klasifikace známkami se vyskytla jen dvakrát. Namátková kontrola takřka 20 žakovských knížek ukázala rozdílné množství zapsaných známek - více z českého jazyka (nejvíce devět, nejméně jedna), v VI. A např. dvě děti dosud nebyly klasifikovány. Kromě klasifikace známkami se v jednom případě objevilo i slovní hodnocení.

Psychohygienické zásady nebyly zcela dodržovány - třídy byly osvětlené, ne vždy větrané. Krátké relaxační chvílky byly postrádány zejména v koncových hodinách. Chybějící či nedůsledná kontrola správného držení těla při psaní byla největším nedostatkem v této oblasti.

Skladba rozvrhu ne vždy respektuje optimální variantu - např. výuka anglického jazyka (a současně i německého) ve třech po sobě následujících dnech ve třídách VI. A, B a VII. A, B či zařazení obou cizích jazyků na čtvrté a páté vyučovací hodiny.

V předmětu český jazyk se pracovalo většinou s běžnými pomůckami, převážně s učebnicemi, sešity a tabulí. Ani v jedné z osmi sledovaných hodin nebyl použit magnetofon, zpětný projektor či další informativní zdroje, jako např. Pravidla českého pravopisu. Jen v jednom případě zazněly referáty žáků, v jedné hodině pracovaly krátce dvě žákyně se slovníkem - v obou případech ve třídách šestého ročníku. Názornost ve vyučování tak chyběla. Příznivější situace co do využití audiovizuálních pomůcek byla v hodinách anglického jazyka - ve všech

třech hodinách byl využit magnetofon. Chyběly však další zdroje informací, např. slovníky, cizojazyčné časopisy apod.

Interakce učitel-žák měla různorodou úroveň, nejlepší v těch hodinách, v nichž byl poskytnut dětem prostor k vlastnímu projevu. Atmosféra při vyučování byla přátelská, osobnost dítěte byla respektována. Komunikativní dovednosti žáků měly různorodou kvalitu. V anglickém jazyku se odlišovali žáci, kteří již pobývali v zahraničí, většina se však příliš neprojevovala. Dobrou stylistickou úroveň překvapili žáci zejména v českém jazyku ve třídě VI.B. V samotné komunikaci vyučujících se poměrně často objevovaly prohršky oproti spisovné mluvě.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině jazyků byly hodnoceny jako průměrné.

Matematika

Učitelé mají učivo rozděleno do jednotlivých měsíců či týdnů školního roku v tematických plánech. Jejich aktuální příprava na výuku měla celkově velmi dobrou úroveň. Cíle výuky a její průběh odpovídají schopnostem žáků.

Hospitace byly provedeny v sedmi hodinách. S jednou výjimkou mají všichni vyučující předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost k vyučování tohoto předmětu a dlouholetou praxi. Personální podmínky k výuce matematiky jsou velmi dobré.

Škola má dostatek starších učebnic, pracovních sešitů, sbírek a dalších pomůcek k výuce tohoto předmětu. Procvičování učiva na počítačích nebylo ve sledovaných hodinách prováděno. Audiovizuální techniku použily ve svých hodinách dvě učitelky. Materiálně-technická podpora výuky matematiky je průměrná.

Organizační pokyny vyučujících byly jasné, přiměřené a srozumitelné. Vyučující respektovali psychohygienické zásady učení, dodržovali didaktické požadavky na názornost, soustavnost a přiměřenost učiva, promyšleně střídali různé činnosti. Vhodnou četností i rychlostí kladených otázek se snažili udržet pozornost žáků na požadované úrovni. V hodinách byl dostatek času k pochopení, procvičování a aplikaci učiva. Žákům se dostávalo přiměřeného množství podnětů k rozvoji samostatného uvažování a tvořivosti. Učitelé chápali chybování žáků jako zcela přirozený prvek procesu učení. Pozitivním slovním hodnocením podporovali zdravé sebevědomí žáků. V případě potřeby jim trpělivě pomáhali. Žáci mají možnost doučování v odpoledních hodinách. Vyučující utvrzovali zapamatování učiva jeho systematickým opakováním. Výrazná byla rovněž diferenciací nároků na žáky dle jejich individuálních zvláštností.

Cílem většiny ze sledovaných hodin bylo opakování a procvičování učiva. Z vyučovacích metod proto převládaly přímá práce učitelů s celou třídou a samostatné procvičování učiva žáky s bezprostředně následujícím vysvětlením chyb.

Společným nedostatkem úvodní části všech hospitovaných hodin byla absence jakékoli motivace. Vyučující pouze oznámili téma hodiny. Převažujícími činiteli průběžné motivace a hodnocení potom byly časté slovní pochvaly, různé formy odměňování aktivity žáků, promyšlené využívání přirozené zvědavosti a soutěživosti žáků (zejména na prvním stupni), v jedné třídě interní dlouhodobá matematická soutěž a již zmíněné opakování učiva za použití videa a magnetofonu. V ojedinělých případech došlo k hodnocení žáků klasifikací a žáci měli možnost hodnotit vlastní práci. Závěrečné shrnutí učiva a stručné hodnocení nebyly ve většině zhlédnutých hodin provedeny.

Vzájemné vztahy mezi žáky a pedagogy jsou založeny na důvěře a respektování pravidel školního řádu. Vyučující dbají i na dodržování základních pravidel společenského chování mezi žáky navzájem a jdou jim v tomto směru příkladem. Nežádoucí projevy v chování žáků se nevyskytovaly. Většina žáků měla k výuce pozitivní vztah. Jejich spontánní vzájemná pomoc během samostatného procvičování učiva byla vyučujícími tolerována. Žáci však neměli téměř žádnou příležitost k rozvoji základních komunikačních dovedností. Učitelé se

většinou spokojili s jednoslovnou odpovědí. Málo času věnovali, v návaznosti na charakteru učiva, diskusi o alternativních řešeních daného úkolu, zdůvodňování procvičovaných jevů či opakování základních pravidel a definic. Verbální projev vyučujících byl velmi dobrý jak po věcné, tak i odborné stránce.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice měly velmi dobrou úroveň.

Hudební výchova

V plánování výuky a zejména v bezprostřední přípravě na ni existují mezi jednotlivými vyučujícími výrazné rozdíly. Důsledné dodržování kontinuity dle tematických plánů a potažmo učebních osnov, promyšlenost jednotlivých kroků - včetně zařazení pomůcek - při respektování specifických cílů vyučovaného předmětu i snaha o rovnoměrné zastoupení všech, nebo alespoň většiny jeho složek (zpěvní, rytmicko-pohybové, hudebně-naučné, poslechové), zaznamenané v některých hodinách na prvním stupni, kontrastovaly s jednostranně a stereotypně připravenými vyučovacími jednotkami na druhém stupni.

Hospitováno bylo v devíti hodinách, u dvou učitelek a dvou učitelů. Tři jsou k výuce předmětu odborně a pedagogicky způsobilí, jeden jen pedagogicky.

Nástrojový doprovod (housle, klavír, kytara) byl - ve větší či menší míře - použit při nácviu nové nebo opakování již nacvičené písně celkem šestkrát. Poslech hudebních ukázek (včetně participace žáků na jejich výběru) prostřednictvím CD přehrávačů registrovala inspekce ve čtyřech případech. Orffovské rytmické nástroje vyučující zařadili pouze výjimečně a okrajově, melodické ani jednou. S učebnicí pracovaly dvě učitelky, žáci měli k dispozici nakopírovaný notový záznam s textem písně. V pěti hodinách tato základní pomůcka chyběla. Menšinově, ale účelně byly využity např. obrazové soubory hudebních nástrojů. Jediným pomocníkem při výuce předmětu na druhém stupni byla tabule.

Respektování psychohygienických zásad - zařazení dechové i hlasové průpravy, relaxačních prvků, střídání činností, ale i např. pravidelné větrání učebny aj. - se snažily dodržet jenom vyučující ve třídách I.B, II.B, IV.A a V.A. Ve zbylých hodinách se zmiňované prvky vyskytovaly jen ojediněle nebo zcela absentovaly.

Zpěvní složku navštívených vyučovacích jednotek (registrována pouze v ročnících prvního stupně) vyplňovaly dříve osvojené písně, ve čtyřech případech rozšířené o nácviu nové. Vyjma tříd II.A, III.B a IV.B ji doprovázely dechová a hlasová průprava i dynamická či intonační cvičení. Nevyužity zůstaly lidový dvojhlas i sólový zpěv v předvětích a závětích (resp. repetících) písní; všechny - až na jeden kánon - byly interpretovány unisono, s doprovodem či á cappella. Účelně zařazovanými poslechovými skladbami - opět výhradně na nižším stupni - vyučující rozvíjeli u žáků vnímání rozličných hudebních forem. Zřetelné rezervy byly zaznamenány v četnosti, pestrosti a způsobu užití pohybově-rytmických činností. Na druhém stupni zcela chyběly, v nižších ročnících byly - alespoň okrajově - uplatněny ve výuce tříd I.B, II.A, II.B a IV.A rytmické etudy, podpora dodržování tempa při nácviu písně, pochod v kruhu, cvičení se zpěvem, hra "na ozvěnu". Nejlépe organizaci výuky zvládla učitelka II.B.

Za nástroj vstupní motivace žáků vyučující volili sdělení náplně práce (např. i prostřednictvím křížovky s tajenkou - KÁNON), potažmo dechovou a hlasovou průpravu nebo uplatnění soutěživých sekvencí např. při sluchových analýzách dynamiky tónů či durových a mollových tónin. V průběhu výuky se je snažili stimulovat mj. pochvalou, vhodným výběrem hudebních ukázek, prací se záměrnou chybou nebo využitím jejich instrumentálních dovedností. Bohužel tato zjištění se týkají pouze části hospitovaných vyučovacích jednotek, v ostatních byly zjištěny výrazné nedostatky - stereotypní vyučování s absencí aktivizujících forem práce nebo zpěvních či pohybově-rytmických složek, chybějící relaxační prvky. Závěrečné shrnutí učiva

včetně zhodnocení práce žáků bylo provedeno čtyřikrát, sebehodnocení žáky samotnými nebylo využito.

Interakce ve vztahu učitel - žák, resp. žák - žák a potažmo i vzájemná komunikace se, až na jednu výjimku, vyznačovala oboustranným respektováním a vstřícností. Přílišná dominance učitele ve výuce vyšších ročníků neumožnila žákům výrazněji se projevit.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hudební výchova vykazovaly negativa i pozitiva téměř v rovnováze.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Český a anglický jazyk

Vedení školy zadává na konci školního roku vlastní prověrky - v loňském školním roce mj. v českém a anglickém jazyku. Evaluace vědomostí žáků v českém jazyku provádějí samotní učitelé dle uvážení formou vlastních prověrek, někdy i po skončeném tématu. Objektivnější srovnání s jinými školami chybí, neboť celostátně platné testy (např. Kalibro) zatím nebyly realizovány.

V cizích jazycích se evaluace vědomostí formou srovnávacích testů či jinak neprovádí.

Určitý obraz o úrovni výuky podávají soutěže či olympiády v rámci okresu - mezi úspěchy žáků lze počítat 1. a 3. místo v literární soutěži v loňském školním roce a 4. - 6. místo v okresním kole olympiády v anglickém jazyku ve školním roce 2000/2001. Školní soutěže v jazycích organizovány nebyly.

Zajímavé srovnání podává přehled o počtu přijatých žáků na střední školy. Zatímco statistické údaje za poslední tři roky se nijak neliší, rozdíl nastal pouze v počtu přijatých dětí na víceletá gymnázia - ve školním roce 2000/2001 bylo přijato 10 dětí, o rok později jedno.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově průměrné.

Matematika

Učitelé používají k hodnocení výsledků žáků v matematice především standardní formy klasifikace. Během školního roku je žákům zadáno deset až dvanáct hodinových písemných prací. Z toho čtyři tzv. společné práce sledují porovnání výsledků žáků v jednotlivých ročnících na základě stejných měřítek. Krátké prověrky se provádějí s četností jedna až dvě týdně. Analýzy zjištěných chyb jsou samozřejmým východiskem dalšího opakování učiva. Vyhodnocení klasifikace je prováděno pomocí programu DM software Blansko. Ve druhém pololetí školního roku 2001/2002 dosahovali žáci jednotlivých tříd tohoto průměrného prospěchu:

třída	průměrný prospěch	třída	průměrný prospěch
V. A	2,08	VII. B	2,05
V. B	1,83	VIII. A	2,87
VI. A	2,38	VIII. B	2,38
VI. B	2,13	IX. A	2,17
VII. A	1,85	IX. B	2,23

Testování žáků soukromou firmou Kalibro nebylo v předmětu matematika z finančních důvodů provedeno.

Vyučující podporují zájem žáků o různé formy matematických soutěží. Ve školním roce 2001/2002 se zúčastnilo 40 žáků šestého a sedmého ročníku školního kola Pythagoriády. Do

okresního kola postoupilo osm žáků. V základním kole matematické olympiády bylo zapojeno 11 žáků. Šest z nich reprezentovalo školu v okresním a dva žáci, z nichž jeden byl úspěšným řešitelem, dokonce v krajském kole soutěže. Korespondenční soutěže Matematický klokan, organizované Pedagogickou fakultou v Olomouci, se zúčastnilo 39 žáků pátých tříd.

Všichni žáci, kteří v uplynulém školním roce absolvovali písemné přijímací zkoušky z matematiky, byli na zvolenou střední školu přijati. V témž školním roce měl nedostatečný prospěch z matematiky pouze jeden žák. Opravnou zkoušku vykonal.

Celkově jsou průběh vzdělávání a výchovy, dosahované výsledky a realizace vzdělávacího programu v matematice velmi dobré.

Výchovné problémy jsou řešeny především na třídních schůzkách. Ve školním roce 2001/2002 byli pouze dva žáci z celkového počtu 443 na konci školního roku klasifikováni sníženou známkou z chování (oba stupněm uspokojivý), 17 žáků obdrželo pochvalu. Významnou roli v oblasti prevence proti nežádoucím jevům sehrává nabídka zájmové činnosti v odpoledních hodinách. Z této činnosti je nutné jmenovat především sportovní aktivity (viz část zprávy Další zjištění) a organizování školy v přírodě pro všechny žáky školy, exkurze do Prahy, návštěvy kulturních programů apod. Tyto aktivity popisuje podrobně Výroční zpráva ZŠ Roztoky za školní rok 2001/2002.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Součástí inspekce bylo i zadání dotazníků pro rodiče ve třech třídách - IV.B, VI.B, VIII.A. Dotazníkům je věnována samostatná příloha inspekční zprávy.

Škola dosahuje velmi dobrých výsledků v oblasti tělesné výchovy a sportu. V tomto školním roce je do volitelných a nepovinných předmětů sportovní a pohybové hry zapsáno 49 žáků. Učitelé tělesné výchovy organizovali v uplynulém školním roce tři tradiční školní soutěže (např. Mikulášský orientační běh) za účasti 430 žáků. Ve Školní sportovní lize okresu Praha-západ získala škola šestkrát první místo. Ve školním roce 2001/2002 postoupili chlapci do krajského kola ve stolním tenise a dívky v odbíjené. Mezi prvními třemi v okrese se umístili žáci školy v osmi soutěžích. Lyžařský výcvik žáků sedmého ročníku je organizován. Samozřejmostí je základní plavecký výcvik žáků prvního stupně. Ti mají možnost pohybové relaxace o přestávkách. Ve sportovních oddílech v místě bydliště je zapojeno téměř sto žáků školy.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM ZA OBDOBÍ ROKU 2001

Ve sledovaném období škola nepřekročila závazné limity regulace zaměstnanosti, tj. limit prostředků na platy, limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci a limit přepočteného počtu zaměstnanců.

Z předložené dokumentace bylo zjištěno, že organizace řádně a ve stanoveném termínu zúčtovala státní prostředky.

Poskytnuté finanční prostředky ze státního rozpočtu určené na přímé ostatní neinvestiční výdaje byly využity efektivně a účelně vzhledem k učebním dokumentům. Veškeré účelové prostředky určené na výdaje související s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků byly využity k danému účelu. V několika případech při čerpání finančních prostředků fondu kulturních a sociálních potřeb došlo k porušení platných právních předpisů.

Výroční zpráva o hospodaření obsahovala povinné údaje včetně příloh podle platného předpisu. Má dostatečnou vypovídající schopnost.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR ze dne 26. 6. 2002, čj. 21 319/02-21, o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
2. Zřizovací listina školy ze dne 23. 3. 2001
3. Výroční zpráva ZŠ Roztoky za školní rok 2000 - 2001
4. Výroční zpráva ZŠ Roztoky za školní rok 2001 - 2002
5. podkladová inspekční dokumentace
6. Inspekční zpráva ze dne 16. října 2000 (čj. 035 298/00-2084)
7. Vnitřní řád školy
8. zápisy z pedagogických rad
9. rozvrh hodin
10. záznamy o práci ve volitelných předmětech
11. některé organizační, plánovací a kontrolní materiály ředitele školy (organizační struktura školy, dokumentace zdravotně postižených žáků, odklady školní docházky)
12. zápisy z jednání metodických orgánů
13. třídní knihy za školní rok 2001/2002 a 2002/2003
14. třídní výkazy
15. katalogové listy žáků
16. časově-tematické plány vyučujících
17. výsledkové listiny některých žakovských soutěží
18. Čtvrtletní výkaz o pracovních a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. - 4. čtvrtletí 2001 ze dne 16. ledna 2002
19. Pololetní výkaz o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz Nem Úr 1-02 od 1. 1. do 31. 12. 2001

20. Statistický výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 ze dne 5. 10. 2001 podle stavu žáků k 30. 9. 2001 školního roku 2001/2002
21. Statistický výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 ze dne 30. 9. 2002 podle stavu žáků k 30. 9. 2002 školního roku 2002/2003
22. Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 podle stavu žáků k 30. 9. 2002 školního roku 2002/2003
23. Příloha k výkazu o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4b-01 podle stavu žáků k 30. 9. 2002 školního roku 2002/2003
24. Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001 ze dne 14. února 2002 včetně šesti příloh
25. Vyúčtování státního příspěvku za rok 2001
26. Vyúčtování prostředků dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za rok 2001
27. Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků příspěvkových organizací Úč OÚPO 3 - 02 sestavená k 31. 12. 2001
28. Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 4 - 02 sestavený k 31. 12. 2001
29. Příloha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 5 - 02 sestavená k 31. 12. 2001
30. Platová a personální dokumentace zaměstnanců školy ke dni kontroly
31. Rekapitulace mzdových nákladů za leden až prosinec 2001
32. Kritéria osobních příplatků pracovníků ZŠ Roztoky ze dne 28. srpna 2000
33. Kritéria pro stanovení zvláštních příplatků
34. Organizační řád školy bez čj. a data účinnosti
35. Účetní osnova pro rok 2001 a 2002
36. Výdajové pokladní doklady č. 20, 24, 36, 37, 69, 79, 115, 235, 352, 368, 369 a 388
37. Faktury dodavatelské č. 128, 131, 132, 133, 134, 143, 176, 201, 202, 209, 218, 242, 264, 278, 281 a 287
38. Zásady hospodaření s finančními prostředky FKSP na rok 2001 ze dne 23. 1. 2001
39. Rozpočet hospodaření s finančními prostředky FKSP na rok 2001 ze dne 19. 4. 2001
40. Výpisy z běžného účtu a účtu FKSP
41. Výdajové pokladní doklady č. 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 19, 23, 25, 27, 33, 41, 53 a 54 pokladny FKSP
42. Delimitace FKSP čj. Škol/338/2001/EO ze dne 27. 2. 2001
43. Dodavatelské faktury hrazené z FKSP č. 2, 3, 5, 6, 7, 9 a 11
44. Hlavní účetní kniha období 12/2001
45. Úprava rozpisu rozpočtu čj. Škol/345/01/EO ze dne 28. února 2001
46. Úprava rozpočtu přímých NIV k 8. říjnu 2001 čj. Škol/956/01/EO ze dne 29. října 2001

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy

Z celkového počtu 27 hospitovaných hodin byly jen čtyři hodiny vyučovány učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti. Věková struktura pedagogického sboru je vyvážená, věkový průměr na konci minulého školního roku dosáhl 46 let. Jeho výše je ovšem ovlivněna sedmi učitelkami, jejichž pedagogická praxe přesahuje 40 let; všechny však učí jen na částečný úvazek. Vysoké je zastoupení mužů, celkem sedm, tedy 18 %, většinou s praxí kolem 10 let.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy

Výuka na více pracovištích přináší vyšší nároky na její organizaci. Ve vyučování převládaly zejména tradiční didaktické pomůcky; častější využívání techniky, především počítačové, chybělo. Také vzhled učeben a jejich většinou méně podnětné prostředí se negativně promítly do celkového hodnocení. Jednání se zřizovatelem o dalších investicích v letech 2000 - 2002 považuje ředitel, jak vyplývá z Dotazníku pro ředitele školy před inspekcí, za neúspěšná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy dle předmětu inspekce

Pouze výuka matematiky byla hodnocena jako velmi dobrá, ve skupině jazyků (českém a anglickém) a hudební výchově průměrná. Frontální způsob výuky bez vnitřní diferenciací a málo používané efektivní způsoby organizace vyučování převažovaly. Svou významnou roli zde sehrává nedostatečná péče vedení školy o prosazování efektivních metod a forem práce.

Hodnocení efektivnosti využívání finančních prostředků předělených ze státního rozpočtu

Poskytnuté prostředky ze státního rozpočtu škola ve sledovaném období kromě několika případů použila efektivně a hospodárně a řádně je zúčtovala. Závazné limity regulace zaměstnanosti byly dodrženy. Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001 byla vypracována v souladu s platnou legislativou.

Vývoj školy od poslední inspekce:

Poslední inspekce proběhla ve škole na konci měsíce září 2000. Její závěry se v zásadě shodují se závěry této inspekční zprávy. Přes některá zlepšení v materiální oblasti se nepodařilo výrazněji změnit (až na matematiku) výchovně-vzdělávací proces - zkvalitnit a zefektivnit výuku používáním efektivnějších forem a metod práce. V řízení pedagogické oblasti, především ve vedení a motivování pracovníků se záměrem postupně měnit zažitý způsob výuky, jsou největší rezervy. Ty přetrvávají i v komunikaci a spolupráci s Radou školy a zřizovatelem.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Kvasnička	F. Kvasnička v.r.
Členové týmu	Jaroslav Richter	J. Richter v.r.
	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl v.r.

Další zaměstnanci ČŠI: Marie Albrechtová, Alena Paulová

V Mladé Boleslavi dne 27. listopadu 2002

Přílohy: Vyhodnocené dotazníky rodičů žáků tří tříd.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 12. 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Josef Vondra, ředitel školy	J. Vondra v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i> Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i> Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Středočeského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, Zborovská 11, 150 21 Praha 5	2003-01-02	Předáno osobně.
Město Roztoky	2002-12-27	034 221/02-2161
Rada školy při ZŠ Roztoky	2003-12-27	034 222/03-2161

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2002-12-20	034 214/02-2161	Připomínky byly podány.

Příloha inspekční zprávy - vyhodnocení dotazníku pro rodiče

(z 54 rozdaných dotazníků bylo odevzdáno 29 vyplněných)

Stupeň hodnocení:

1 - zcela spokojen/a	4 - spíše nespokojen/a
2 - spíše spokojen/a	5 - nespokojen/a
3 - ani spokojen/a, ani nespokojen/a	6 - nemohu posoudit

Otázka č. 1 - nabídka volitelných předmětů - byla vyhodnocována jen ve třídě VIII.A, tj.u šesti žáků, neboť volitelné předměty se vyučují pouze v sedmém až devátém ročníku. Otázka týkající se nabídky nepovinných předmětů nebyla hodnocena.

Otázka/četnost stupněm hodnocení	1	2	3	4	5	6
nabídka volitelných předmětů	1	3	0	2	0	0
nabídka nepovinných předmětů	0	0	0	0	0	0
nabídka zájmových kroužků	4	10	1	6	2	6
prostorová vybavenost školy	7	15	5	0	0	2
vybavenost učebnicemi a učebními texty	2	14	6	0	1	6
vybavenost učebními pomůckami	4	10	8	1	1	5
prostor pro rozvoj dítěte	6	9	6	2	0	6
informovanost o školních výsledcích dítěte	14	13	0	1	0	1

Jednotlivé pochvaly se týkaly především chování a přístupu většiny učitelů (v sedmi případech) včetně individuálního přístupu k jednotlivým žákům, obzvláště v případech dětí s vývojovými poruchami učení (v jednom případě), konzultačních hodin (jednou), práce školnice (třikrát) a vychovatelky školní družiny (jednou), zřízení počítačové pracovny (dvakrát) apod.

Připomínky a nespokojenost vyjadřovali rodiče v různých oblastech, míra četnosti však byla v rozmezí jednoho až čtyř hlasů. Nejčastěji (čtyřikrát) byly kritizovány personální otázky - způsob řešení organizačně-personálních záležitostí ve třídě IV.B, který měl dopad na psychiku dětí.

V jednom případě byly kritizovány zastaralé metody ve výuce některých učitelů, upozornění na možnou šikanu, malý počet zájmových kroužků, chybějící školní hřiště, stav sociálního zařízení, věkový průměr pedagogického sboru, byrokratický přístup nad snahou nalézt uspokojivé řešení atd.

V několika případech neměli rodiče žádné připomínky (“nemám, jsem spokojen, není za co chválit”).